

[Udenrigsministeren]

stan har, forståeligt nok, afvist enhver form for direkte samtaler, før også fjerde element er færdigforhandlet og man når frem til gennemførelsen af aftalekomplekset.

Der kan måske være grund til at slå fast, at der ifølge de for regeringen foreliggende oplysninger ikke under den seneste forhandlingsrunde fra afghansk side er blevet fremsat et konkret forslag til en tidsplan for tilbagetrækning af de sovjetiske tropper, således som der har været forlydender om i den internationale presse.

Den sovjetiske besættelse af Afghanistan må bringes til ophør. Magt er ikke ret, hvor stærk end magten kan forekomme at være. Afghanistans skæbne er principielt et internationalt anliggende, der må løses ved fredelige forhandlinger på rettens grund. For et land som Danmark, der konsekvent forsøger at arbejde for fredens og rettens sag i internationale relationer, må dette synspunkt have afgørende vægt.

Vi har fra dansk side gentagne gange klart fordømt den sovjetiske invasion af Afghanistan. Samtidig er vi ikke blot i FN, men også inden for det europæiske politiske samarbejde gået aktivt ind i bestræbelser med sigte på at motivere Sovjetunionen til ad forhandlingsvejen at bringe krigen til ophør og medvirke til en politisk løsning. I FNs generalforsamling har vi givet fuld støtte til de årligt tilbagevendende resolutioner om Afghanistanspørgsmålet. Centrale elementer i disse har været en bekræftelse af, at opretholdelsen af Afghanistans suverænitet, territoriale integritet, politiske uafhængighed og alliancefri status er af afgørende betydning for en fredelig løsning samt et krav om øjeblikkelig tilbagetrækning af de fremmede tropper fra Afghanistan. Vi finder, at det trods alt må give anledning til håb, at dette standpunkt i FN hævdes af praktisk talt alle verdens lande bortset fra Sovjetunionen og dets nærmeste allierede.

Simpel medmenneskelig solidaritet tilsiger, at vi yder det afghanske folk al mulig støtte. I den forbindelse er der grund til også at fremhæve den humanitære bistand, vi fra dansk side har ydet til ofrene for den sovjetiske krigsførelse i Afghanistan.

Danmark har i perioden 1980-85 ydet i alt ca. 62 mill. kr. til humanitært hjælpearbejde til fordel for krigens ofre. Størstedelen af støtten, henvend 44½ mill.kr, er ydet gennem

FNs flygtningehøjkommissariat til flygtninge i Pakistan. Røde Kors har modtaget i alt 8 mill. kr., Dansk Røde Kors har medvirket ved finansiering af et dansk lægehold på et Røde Kors-hospital i Peshawar i Pakistan.

Private, kirkelige og andre hjælpeorganisationer har tilsammen modtaget restbeløbet på mere end 8 mill.kr., hvoraf en mindre del er ydet som hjælpeforsyninger til konfliktofre inde i Afghanistan.

Så længe der ikke er opnået en politisk løsning på konflikten, er det regeringens hensigt at fortsætte og også gerne øge den humanitære støtte til ofrene for krigen i Afghanistan. Støtten vil blive ydet på grundlag af de appeller, der fremsættes af de hjælpeorganisationer, som arbejder i området. Det må påregnes, at størstedelen af den fremtidige støtte som hidtil vil blive ydet til fordel for flygtninge i Afghanistans nabolande. Støtte til berørte grupper inde i Afghanistan vil dog fortsat blive ydet i det omfang, der er effektive og egnede organisationer, som kan påse, at hjælpen rent faktisk når frem til de pågældende. De praktiske vanskeligheder, der er forbundet med at få hjælp ind i landet, vil dog nok betyde, at denne form for bistand fortsat må forventes at blive af begrænset omfang.

Lad mig til slut give udtryk for regeringens påskønnelse af, at folketingets partier i fællesskab har givet regeringen denne anledning til at redegøre for sin holdning til Afghanistankonflikten. Jeg har bestræbt mig på at holde min besvarelse af forespørgslen i et nøgternt og roligt sprog. Den sovjetiske invasion af Afghanistan og de uforskyldte lidelser, den har påført befolkningen, er en tragedie, der kræver alvor og medfølelse. Regeringens synspunkter og bestræbelser i Afghanistanspørgsmålet følger klare grundprincipper i dansk udenrigspolitik, og det er mit håb, at debatten i dag vil bekræfte, at der i folketinget er bred enighed i dette vigtige spørgsmål.

Forhandling

Lasse Budtz (S):

Først vil jeg gerne takke udenrigsministeren for den fyldige og meget velbalancerede redegørelse.

Dernæst vil jeg sige, at socialdemokratiet ikke har ringeste tvivl om, at den sovjetiske invasion og fortsatte krigsførelse i Afghani-